

სკოპინგის დასკვნა №28

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ასფალტის წარმოება;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „ჯეუ გრუპი“, ქ. თბილისი, თვალჭრელიძის 4 შეს. # 1;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. თბილისი, სამგორის რაიონი;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 13.04.2022;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ჯეუ გრუპი“;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „ჯეუ გრუპის“ (ს/ნ 205251537) მიერ წარმოდგენილ იქნა ქ. თბილისში, სამგორის რაიონში ასფალტის საწარმოს ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

ქალაქ თბილისში, შპს „ჯეუ გრუპის“ მიერ ასფალტის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციაზე 2019 წლის 15 აგვისტოს გაიცა სკრინინგის გადაწყვეტილება, გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას დაექვემდებარების შესახებ და კომპანიას დაევალა სკოპინგის პროცედურის გავლა.

ზემოაღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიში შპს „ჯეუ გრუპის“ მიერ წარმოდგენილი იქნა 2022 წლის 10 იანვარს, რაზეც კანონმდებლობის შესაბამისად დაიწყო ადმინისტრაციული წარმოება. სამინისტროს წარმომადგენლის მიერ, შპს „ჯეუ გრუპის“ საპროექტო ტერიტორიის დათვალიერების შედეგად დადგინდა, რომ ადგილზე უკვე ჩატარებული იყო საწარმოს სამშენებლო და დანადგარების სამონტაჟო სამუშაოები. კანონდარღვევის ფაქტზე რეაგირების მიზნით ინფორმაცია, შესაბამის ფოტომასალასთან ერთად, გადაგზავნილ იქნა სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში. დეპარტამენტის ცნობით - საწარმოს მიმართ 2022 წლის 31 მარტს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷ მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი (№ 069857) და განსახილველად გადაეგზავნა სასამართლოს. ამასთან - ვინაიდან სამინისტროში წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში საქმიანობა განხილული იყო როგორც დაგეგმილი, ხოლო ტერიტორიაზე არსებული რეალობა განსხვავდებოდა ანგარიშში მითითებული ინფორმაციისგან, სამინისტრომ მიიღო გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული წარმოების შეწყვეტის შესახებ და კომპანიას დაევალა ადგილზე არსებული ფაქტობრივი მდგომარეობის გათვალისწინებით შედგენილი სკოპინგის ანგარიში წარმოდგენა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციიდან დგინდება, რომ ასფალტის საწარმოს ექსპლუატაცია დაგეგმილია, ქ. თბილისში, სამგორის რაიონში შპს „ჯეუ გრუპის“ საკუთრებაში არსებულ

არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (საკადასტრო კოდი: 01.19.18.007.016). საწარმოში წლის განმავლობაში დაგეგმილია 200 000 ტ ასფალტის წარმოება. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 280 მეტრით. წარმოდგენილი დოკუმენტის შესაბამისად, საწარმოს ინფრასტრუქტურა მოწყობილია, კერძოდ - საპროექტო ადგილზე შესრულდა სამონტაჟო სამუშაოები და ტექნოლოგიური ხაზით ერთმანეთთან დაკავშირება. სკოპინგის ანგარიში შედგენილია ადგილზე არსებული ფაქტობრივი მდგომარეობის გათვალისწინებით.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია ალტერნატიული ვარიანტების ანალიზი, მათ შორის განხილულია უმოქმედობის (ნულოვანი) ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივა და ტერიტორიის შერჩევის ალტერნატიული ვარიანტები. ადგილმდებარეობის ალტერნატიული ვარიანტებიდან (I - ს/კ 01.19.18.007.016; II - ს/კ 01.19.18.001.09; III - 01.19.18.006.121), ტერიტორიის ზონალური მნიშვნელობის, მაღალი ტექნოგენური დატვირთვის და უახლოეს მოსახლემდე დაშორების მანძილის გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა I ალტერნატივას. სკოპინგის ანგარიშში განხილული ტექნოლოგიური ალტერნატივებიდან მტვერდამჭერი სისტემის ეფექტურობის გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა „BENINGHOVEN-ის“ წარმოების „ECO-4000“ მარკის ასფალტის დანადგარს, რომლის მტვერდამჭერი სისტემის ეფექტურობა - 98,85 %-ია. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, დანადგარის საწვავად შესაძლებელია დიზელის ან ბუნებრივი აირის გამოყენება. გამოყენებული საწვავის შესახებ ინფორმაცია **გზმ-ის ეტაპზე საჭიროა დაზუსტებას**. უმოქმედობის (ნულოვანი) ალტერნატივა უარყოფილ იქნა ასფალტის მოთხოვნის ზრდის ტენდენციისა და პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი დადებითი სოციალურ-ეკონომიკური ფაქტორების გათვალისწინებით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შერჩეული ტიპის ასფალტშემრევი დანადგარის მაქსიმალური წარმადობა შეადგენს 320 ტ/სთ. ასფალტის წარმოების დაგეგმილი მოცულობა წელიწადში იქნება - 200 000 ტ. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმო იმუშავებს 8 საათიანი გრაფიკით, კვირაში 5 სამუშაო დღე და წელიწადში 264 სამუშაო დღე. **დაზუსტებას საჭიროებს ასფალტშემრევი დანადგარის საპროექტო წარმადობის, მათ შორის საწარმოს სამუშაო რეჟიმის შესახებ ინფორმაცია, ვინაიდან ასფალტშემრევი დანადგარის მაქსიმალური წარმადობის (320 ტ/სთ) და გათვალისწინებული სამუშაო რეჟიმის (სთ, დღე, წელი) პირობებში საპროექტო წლიური წარმადობა გადააჭარბებს 200 000 ტონას. ამასთან, დასაბუთებას საჭიროებს კვირაში 5 სამუშაო დღის პირობებში წლის განმავლობაში 264 დღე მუშაობის შესახებ ინფორმაცია. გზმ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იქნეს საწარმოს საპროექტო წარმადობის შესახებ ინფორმაცია, დაზუსტებული სამუშაო რეჟიმის გათვალისწინებით.**

საწარმო აღჭურვილია: 5 ცალი ინერტული მასალების მიმღები ბუნკერით (თითოეული 20 მ³ მოცულობის); საშრობი დოლით; აირების გამწმენდი სისტემით; მტვერშემკრების ქვემოთ არსებული ბუნკერით; შემავსებლის სილოსებით; ასფალტშემრევი აგრეგატი; წვის კამერით; ბიტუმსაცავი ავზით (3 ცალი), მიწისქვეშა ბეტონის რეზერვუარით (ბიტუმისთვის), ინერტული მასალების დასაწყობების ადგილებითა და ოპერატორის მართვის კაბინით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ასფალტის ნარევისთვის საჭირო მასალებია: ღორღის სხვადასხვა ფრაქცია (114 650, 40 ტ/წელ); ქვიშა-ღორღის ნარევი (67 502,0 ტ/წელ); მინერალური ფხვნილი (10 796,0 ტ/წელ) და ბიტუმი (10 348,0 ტ/წელ). დოკუმენტის შესაბამისად, საწარმოში შეტანილი ინერტული მასალა პირდაპირ მიეწოდება მიმღებ ბუნკერებს ან დროებით დასაწყობდება ბუნკერების მიმდებარედ გათვალისწინებულ ღია საწყობებში. სკოპინგის ანგარიშში, **მინერალური ფხვნილის დასაწყობების შესახებ მოცემული ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას. ასევე, დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ.** ბიტუმის განთავსება დაგეგმილია 3 ვერტიკალურ ბიტუმსაცავ ავზსა (მოცულობით - 50ტ, 50ტ, 45 ტ.) და მიწისქვეშა ბეტონის რეზერვუარში (მოცულობით - 160 ტ). ბიტუმის გაცხელება მოხდება ავზებში დამონტაჟებული ელექტრო გამაცხელებლებით.

ტექნოლოგიური ციკლის შესაბამისად, ასფალტის წარმოების საწყის ეტაპზე, მიღებული ინერტული მასალა ლენტური ტრანსპორტიორით გადავა ფოლადის საშრობ დოლში. საშრობი დოლი დაკავშირებული იქნება მტვერშემკრებ სისტემაზე. საშრობ დოლში გამომშრალი ინერტული მასა მიეწოდება შემნახველ ბუნკერს, საიდანაც ფრაქციებად დაყოფისა და დოზირების შემდგომ გადავა შემრევ განყოფილებაში. შემრევში არსებულ მასას დაემატება შემავსებელი (მინერალური ფხვნილი), შესაბამის ტემპერატურამდე გაცხელებული ბიტუმი და მოხდება ინტენსიური შერევა. ასფალტშემრევი აღჭურვილია სპეციალური ვენტილატორით, რომელიც დაკავშირებულია მტვერშემკრებ სისტემასთან. ნარევი მასა წარმოადგენს მზა ასფალტს, რომელიც განთავსდება მზა პროდუქციის ბუნკერებში. პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია 60-70% მსხვილფრაქციული (მკვრივი და ფოროვანი) და 30-40% წვრილფრაქციული ასფალტის ნარევის წარმოება. პროდუქცია ჩაიტვირთება სატვირთო მანქანებში. დანადგარი აღჭურვილია ასფალტის დაფანტვის საწინააღმდეგო სისტემით.

მტვერშემკრებ სისტემაში ვერტიკალურად განლაგებულია 200 ფილტრ-ტომარა (სახელობიანი ფილტრები). სისტემაში დაჭერილი მტვერი შეგროვდება მტვერშემკრების ქვემოთ არსებულ ბუნკერში, საიდანაც დაბრუნდება წარმოებაში, ხოლო გაწმენდილი აირი გამოიფრქვევა 12 მ სიმაღლის მილის საშუალებით. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, მტვერშემკრებ სისტემას გააჩნია ინოვაციური ხმაურდამხშობი მაყუჩი. ხმის დამხშობი მოწყობილობით ასევე აღჭურვილია წვის კამერა.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში წყლის გამოყენება მოხდება სასმელი დანიშნულებით (ბუტილირებული სახით). დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე ობიექტზე ძირითადად მოსალოდნელია სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების წარმოქმნა. დოკუმენტის თანახმად, საწარმოო მოედნების პერიმეტრზე დაგეგმილია სანიაღვრე მიწისქვეშა მილების მოწყობა, რომლებიც ღია ცხაურების მეშვეობით შეკრებს წყალს და დაერთდება ქ. თბილისის ცენტრალურ სანიაღვრე სისტემაზე.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია პროექტის განხორციელებით გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია. ასევე ზოგადი ინფორმაცია იმ ღონისძიებების შესახებ, რომელიც გათვალისწინებულია უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებისთვის, შემცირებისთვის ან/და შერბილებისათვის.

პროექტის ფარგლებში გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება ძირითადად დაკავშირებული იქნება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან და ხმაურის გავრცელებასთან.

ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების გაფრქვევა მოსალოდნელია ინერტული მასალების მიღება-დასაწყობების წერტილიდან, ასფალტშემრევიდან, ლენტური კონვეიერიდან, მინერალური ფხვნილის სილოსიდან, ღუმელიდან და ბიტუმის გადატვირთვიდან. საწარმოო ტერიტორიიდან ძირითადად მოსალოდნელია არაორგანული მტვრისა და საწვავის წვის პროდუქტების გამოყოფა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ამჟამად საწარმოს ტერიტორიაზე დასაწყობებულია გარკვეული რაოდენობის ინერტული მასალა, რომელიც უნაღვე დღეებში მტვრის წარმოქმნის თავიდან აცილების მიზნით წყლით ინამება.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, ექსპლუატაციის ეტაპზე, ხმაურის გავრცელება მოხდება ტექნოლოგიური პროცესების შესრულებისას, ასევე საწარმოს ტერიტორიაზე საავტომობილო ტრანსპორტის მოძრაობისას. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ფუნქციონირების დროს საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე აკუსტიკური ფონის ზრდა მოსალოდნელი არ არის და მიმდებარე ტერიტორიებზე (საცხოვრებელი ზონა) ხმაურის დონეები არ გადააჭარბებს კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებს. **გზშ-ის ეტაპზე მნიშვნელოვანია წარმოდგენილი იქნეს ხმაურის გავრცელების დეტალური ანგარიში-მოდელირება, შესაბამის შედეგებთან ერთად.**

დოკუმენტში შეფასებულია კუმულაციური ზემოქმედების გამომწვევი ფაქტორები და აღნიშნულია, რომ საპროექტო ტერიტორიის ირგვლივ (500 მ-იან რადიუსში) საწარმოო ობიექტებიდან განთავსებულია ასფალტის საწარმო, ასევე ბეტონის საწარმოები. საკითხის დეტალური ანალიზის მიზნით, **გზშ-ის ეტაპზე უნდა მოხდეს კუმულაციური ეფექტის გამომწვევი ყველა წყაროს იდენტიფიცირება, ამასთან უნდა განისაზღვროს საპროექტო არეალში არსებული საქმიანობებით მოსალოდნელი ჯამური/მასშტაბური ზემოქმედების მნიშვნელობა და წარმოდგენილი იქნეს კონკრეტული სახის შემარბილებელი ღონისძიებები, ეფექტურობის დასაბუთებით.**

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და სამგორის რაიონის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე. ინფორმაცია ასევე განთავსდა სსიპ „გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის“ ვებგვერდზე და გადაიგზავნა ცენტრის გამომწერებთან ელ. ფოსტის მეშვეობით. სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2022 წლის 11 მაისს. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, შპს „ჯეუ გრუპის“, სამგორის რაიონის გამგეობის და ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე, შენიშვნები დაფიქსირდა ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლის მიერ. მათ შორის, საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის არასათანადოდ გავრცელების შესახებ. ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელმა ასევე განაცხადა, რომ პროექტზე, სკოპინგის დასკვნის გაცემა

კანონდარღვევაა, ვინაიდან გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი არ ითვალისწინებს უკვე მოწყობილი საწარმოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას. საჯარო განხილვის არასათანადოდ გავრცელებასთან დაკავშირებით სააგენტოს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია გავრცელდა კანონმდებლობის დადგენილი წესით, მათ შორის როგორც მატერიალური, ისე ელექტრონული სახით. სააგენტოს წარმომადგენელმა ასევე განმარტა, რომ სკოპინგის ანგარიში წარმოდგენილია ადგილზე არსებული, ფაქტობრივი მდგომარეობის გათვალისწინებით, ხოლო ვინაიდან აღნიშნული საქმიანობა საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების შესწავლას, როგორც მოწყობის, ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე და ზემოქმედების შესწავლისთვის/შეფასებისთვის უკვე განხორციელებულ საქმიანობაზე კოდექსი არ ითვალისწინებს სხვა პროცედურის გავლას, პროექტთან დაკავშირებით დაიწყო ადმინისტრაციული წარმოება სკოპინგის დასკვნის გაცემის მიზნით. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვაზე გამოთქმული შენიშვნები/მოსაზრებები და შესაბამისი პასუხები/განმარტებები აისახა საჯარო განხილვის ოქმში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე პროექტთან დაკავშირებით სააგენტოში წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები წარმოადგინა ააიპ „მწვანე ალტერნატივამ“. წარმოდგენილი შენიშვნები/მოსაზრებები ეხებოდა საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის არასათანადოდ გავრცელებას და უკანონოდ დაწყებულ საქმიანობაზე გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობას. წარმოდგენილ შენიშვნებთან დაკავშირებით, აღსანიშნავია, რომ საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია გავრცელდა კანონმდებლობის დადგენილი წესით, ყველანაირი ბერკეტის გამოყენებით, მათ შორის ინფორმაცია გამოქვეყნდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, განთავსდა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სამგორის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე, აგრეთვე გამოქვეყნდა სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებგვერდზე და გადაიგზავნა ცენტრის გამომწერებთან ელ. ფოსტის მეშვეობით. უკანონოდ დაწყებულ საქმიანობაზე უზრუნველყოფილი იქნა შესაბამისი მაკონტროლებელი ორგანოსთვის ინფორმაციის მიწოდება, ხოლო ადმინისტრაციული წარმოება დაწყებული იქნა განახლებული, არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით, სკოპინგის ანგარიშის წარმოდგენის შემდგომ.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია, ხოლო ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება. სკოპინგის პროცედურის შედეგად სააგენტოს მიერ განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებების საკითხები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.
- 3.2. გზშ-ის ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ადგილზე არსებული ფაქტობრივი მდგომარეობის გათვალისწინებით, სადაც შეფასებული და გაანალიზებული იქნება ნავთობპროდუქტების საცავის ტერიტორიაზე ამჟამად არსებული მდგომარეობა და რეკონსტრუქციის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედების სახეები, შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად.
4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:
 - საქმიანობის აღწერა;
 - საქმიანობის საჭიროების დასაბუთება;
 - საწარმოო ტერიტორიის აღწერა, ადგილის საკადასტრო კოდისა და GPS კოორდინატების მითითებით, Shp ფაილებთან ერთად;
 - გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს მუნიციპალიტეტის წერილი დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილის ფუნქციური ზონისა/ქვეზონისა და ამ საქმიანობის აღნიშნულ ზონასთან/ქვეზონასთან თავსებადობის შესახებ;
 - საწარმოო ობიექტის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საწარმოს დანადგარები, დამხმარე ტექნოლოგიური მოწყობილობები და ტექნოლოგიური უბნები, გაფრქვევისა და ხმაურის წყაროების მითითებით;
 - საპროექტო ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
 - ინფორმაციას გარემოს დაცვის მიზნით შემოთავაზებული გონივრული ალტერნატივების შესახებ, შესაბამისი დასაბუთებით. მათ შორის, დეტალურად იქნეს განხილული უმოქმედობის ალტერნატივა და ტექნოლოგიური ალტერნატივები, გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივების დასაბუთების მითითებით. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული საწარმოს განთავსების ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები;
 - საპროექტო ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე, მდებარეობის მითითებით;

- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიიდან 500 მეტრის რადიუსში არსებული ნებისმიერი ტიპის საწარმოო ობიექტის შესახებ (მანძილების და საქმიანობის მითითებით);
- ინფორმაცია ასფალტის საწარმოში არსებული ტექნოლოგიური დანადგარების შესახებ (სიმძლავრე-წარმადობა, საპასპორტო მონაცემები);
- ასფალტის საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესების დეტალური აღწერა, შესაბამისი თანმიმდევრობით. ასფალტის საწარმოს ტექნოლოგიური სქემა და ტექნოლოგიური ციკლი, სქემატური ნახაზების მითითებით და შესაბამისი ექსპლიკაციით;
- ინფორმაცია საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ, მათ შორის **დაზუსტებული ინფორმაცია ასფალტშემრევის საპროექტო წარმადობისა და სამუშაო რეჟიმის შესახებ;**
- საპროექტო წარმადობისა და სამუშაო რეჟიმის დაზუსტების საფუძველზე მოცემული უნდა იქნეს **დაზუსტებული ინფორმაცია** წარმოებული პროდუქციის რაოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის დროებითი დასაწყობების შესახებ;
- **დაზუსტებული ინფორმაცია** საწარმოს ნედლეულით (ინერტული მასალებით, ბიტუმით და მინერალური ფხვნილით) მომარაგების შესახებ, სიხშირის მითითებით;
- ინფორმაცია ნედლეულის დასაწყობების შესახებ, მათ შორის ინფორმაცია დროებითი დასაწყობების ადგილისა და დასაწყობების პირობების შესახებ. ამასთან დეტალური ინფორმაცია ბიტუმსაცავების შესახებ (ტიპი, მოცულობა და სხვ);
- ინფორმაცია წლის განმავლობაში საჭირო მასალების რაოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელი გზების შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანისა და მზა პროდუქციის გატანის პროცედურების შესახებ, შესაბამისი სამოდრაო მარშრუტის მითითებით (რუკაზე ჩვენებით, სქემატური ნახაზებით). ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი (ნედლეულის/პროდუქციის შემოტანის და გატანის პროცედურების სიხშირის მითითებით);
- ამასთან მნიშვნელოვანია გათვალისწინებული იქნეს დასახლებულ პუნქტ(ებ)ში გადაადგილების შესაბამისი პირობები, მაგ: დაბალი სიჩქარე, სამოდრაო გზის მორწყვა, ძარის გადახურვა, ღამის საათებში მოძრაობის აკრძალვა;
- ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების სქემის და გეგმა-გრაფიკის მუნიციპალიტეტთან შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- ინფორმაცია საპროექტო აირგამწმენდი/მტვერდამჭერი სისტემის შესახებ, მათ შორის დეტალური ინფორმაცია სახელოიანი ფილტრების პარამეტრებისა და ეფექტურობის შესახებ (საპასპორტო მონაცემების მითითებით);

- ინფორმაცია აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვის, მათ შორის სახელოიანი ფილტრების დროული გამოცვლის შესახებ;
- ინფორმაცია მტვერდამჭერში დაგროვილი მტვრის მართვის, მათ შორის კვლავწარმოებაში გამოყენების შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული მნიშვნელოვანია უახლოესი დასახლების მიმართულებით, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით, მოსალოდნელი ზემოქმედების დასადგენად);
- ინფორმაცია მშრალ ამინდებში საპროექტო ტერიტორიისა და მისასვლელი გზების მორწყვის შესახებ (მორწყვის გეგმა-გრაფიკის მითითებით);
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის ფარგლებში გამწვანების ზოლის არსებობის ან/და მოწყობის (დასახლებული პუნქტის მიმართულებით) შესაძლებლობის შესახებ;
- საწარმოს ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა. მათ შორის საწარმოს სახანძრო უსაფრთხოების საკითხების შესახებ ინფორმაცია, ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების მითითებით;
- ინფორმაცია კომპანიის საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების (კოდი, დასახელება, რაოდენობა და ა.შ) და მათი შემდგომი მართვის შესახებ „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;
- ინფორმაცია ობიექტების სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ;
- ინფორმაცია წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია საწარმოს ტექნოლოგიურ უბნებზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის შესახებ, მათ შორის ინფორმაცია სანიაღვრე წყლების შესაძლო დაბინძურების და პრევენციული ღონისძიებების შესახებ. ამასთან, სანიაღვრე წლების ჩაშვებასთან დაკავშირებით **წარმოდგენილი უნდა იქნეს** ქალაქის სანიაღვრე ქსელის ოპერატორთან შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- **დაზუსტებული ინფორმაცია** ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული ენერჯის, საწვავის შესახებ. მათ შორის, ინფორმაცია საწარმოს ელექტროენერჯით, დიზელითა ან/და ბუნებრივი აირით მომარაგების შესახებ;
- ინფორმაცია დასაქმებული ადამიანების რაოდენობის შესახებ, ასევე პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია გზშ-ის ფარგლებში ჩატარებული საბაზისო/სადიებო კვლევებისა და გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის გამოყენებული მეთოდების შესახებ.

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, სადაც მოცემული უნდა იყოს:
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები (გენ-გეგმაზე მითითებით), გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში;
 - ინფორმაცია ორგანიზებული და არაორგანიზებული გაფრქვევების შესახებ;
 - ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა მონიტორინგის გეგმა, მონიტორინგს დაქვემდებარებული კომპონენტების და წყაროების მითითებით;
- გზშ-ის ანგარიშს თან უნდა ახლდეს ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- პროექტის ფარგლებში ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება (ხმაურის ყველა წყაროს გენ-გეგმაზე დატანით), ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის საკითხების მითითებით;
- ვიზრაციით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გარემოზე ზემოქმედების შეფასება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით. ამასთან, ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებით სატრანსპორტო ნაკადებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე და გრუნტის ხარისხზე, შესაძლო დაბინძურების განსაზღვრა, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ზედაპირულ და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ბიოლოგიურ გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასება და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ **დეტალური ინფორმაცია**, 500 მ-იან რადიუსში და მის მიმდებარედ არსებული ობიექტების გათვალისწინებით. კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება წარმოდგენილი უნდა იქნეს გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის, ასევე პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სატრანსპორტო ოპერაციებისათვის. კუმულაციურ ზემოქმედებასთან მიმართებაში განისაზღვროს შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები;

- ინფორმაცია ნარჩენების წარმოქმნითა და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ, შემარბილებელი ან/და პრევენციული ღონისძიებების მითითებით (მათ შორის, ნარჩენების მართვის გეგმა);
- დეტალურად იქნეს ასახული პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება სოციალურ გარემოზე, ასევე განსაზღვრული იყოს ადამიანის ჯანმრთელობასთან, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით. ამასთან, წარმოდგენილი უნდა იქნეს პროექტის შესახებ საზოგადოების ინფორმირებისა და წარმოდგენილი მოსაზრებების/შენიშვნების შეფასება;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედების შეფასება და მისი აუცილებლობის დასაბუთება;
- საქმიანობის ფარგლებში განსახორციელებელი ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა;
- საქმიანობის ფარგლებში განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი;
- საქმიანობის ფარგლებში განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი (საკონტროლო წერტილების, მონიტორინგის სიხშირის, მეთოდის და ა.შ მითითებით), სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიებისა და ხმაურის გავრცელების მინიმუმაციის მიზნით, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგი უახლოეს მოსახლესთან;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

6. შენიშვნები, რომელიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ანგარიშში:

- დაზუსტებას საჭიროებს ასფალტშემრევი დანადგარის საპროექტო წარმადობის, მათ შორის საწარმოს სამუშაო რეჟიმის შესახებ ინფორმაცია, ვინაიდან ასფალტშემრევი დანადგარის მაქსიმალური წარმადობის (320 ტ/სთ) და გათვალისწინებული სამუშაო რეჟიმის (დღე; წელი) პირობებში საპროექტო წლიური წარმადობა გადააჭარბებს 200 000 ტონას. ამასთან, დასაბუთებას საჭიროებს კვირაში 5 სამუშაო დღის პირობებში წლის განმავლობაში 264 დღე მუშაობის შესახებ ინფორმაცია. გზშ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იქნეს საწარმოს საპროექტო წარმადობის შესახებ ინფორმაცია, დაზუსტებული სამუშაო რეჟიმის გათვალისწინებით;
- საქმიანობის შედეგად მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების გათვალისწინებით, გზშ-ის ეტაპზე უნდა მოხდეს კუმულაციური ეფექტის გამომწვევი ყველა წყაროს იდენტიფიცირება, განისაზღვროს საპროექტო არეალში არსებული საქმიანობებით მოსალოდნელი ჯამური/მასშტაბური

ზემოქმედების მნიშვნელობა და წარმოდგენილი იქნეს კონკრეტული სახის შემარბილებელი ღონისძიებები, ეფექტურობის დასაბუთებით;

- დოკუმენტში მინერალური ფხვნილის დასაწყობების შესახებ მოცემული ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას. კერძოდ, სკოპინგის ანგარიშში (გვ. 20) აღნიშნულია, რომ მინერალური ფხვნილი განთავსდება 60 მ³ მოცულობის შემავსებლის სილოსში, თუმცა (გვ. 24) არსებული ჩანაწერის თანახმად, ფხვნილი პერიოდულად შეიტანება ტერიტორიაზე და შეინახება ჰერმეტიკულად დახურულ კამერებში. **გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს დეტალური ინფორმაცია მინერალური ფხვნილის შემოტანის, დასაწყობებისა და ტექნოლოგიურ ციკლში მიწოდების შესახებ;**
- დაზუსტებას საჭიროებს ინერტული მასალების დასაწყობების შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის განხილული იქნეს ინერტული მასალებისთვის დახურული ტიპის საწყობის მოწყობის შესაძლებლობა (არაორგანიზებული გაფრქვევის პრევენციის მიზნით);
- გვ. 19 მოცემულ მტვერდამჭერი მოწყობილობის აღწერილობაში არ არის დაკონკრეტებული მოწყობილობის ყველა პარამეტრი, წარმადობის 78000 ნმ³/სთ-ს და გამოფრქვევის წყაროს განზომილებების გარდა H=12000 მმ Ø = 1050 მმ, რაც საჭიროებს დაზუსტებას;
- გვ. 21 წარმოდგენილი ბიტუმის საცავების, მათ შორის მიწისქვეშა საცავების, აღწერილობაში არ არის აღწერილი პლასტიფიცირების პროცესში გამოყოფის ინტენსივობა და მოსალოდნელი ემისიები;
- გვ. 24 და გენგეგმაზე (გვ. 15) მოცემული ინერტული მასალების ღია საწყობის აღწერილობაში მიზანშეწონილია დაკონკრეტდეს მისი ტექნიკური დახასიათება და მოსალოდნელი ემისიები;
- გვ. 37 ხმაურის აღწერილობა-ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი დანადგარის ცალკეული აგრეგატების ხმაურის გამოყოფის მონაცემები, აღწერილი ხმაურჩამხშობი მოწყობილობის გამოყენების შემდეგ (როგორც ეს უნდა იყოს მოცემული დანადგარის ტექნიკურ დოკუმენტაციაში);
- გვ. 10 წარმოდგენილი ტერიტორია - ორთოფოტოზე უახლოესი საცხოვრებელი შენობა განთავსებულია ობიექტიდან 0,28 კმ-ის დაცილებით. ემისიები, გაბნევის ანგარიშის შედეგებით აღნიშნულ საზღვარზე (მათი მნიშვნელობანი) არ უნდა აღემატებოდეს ზ.დ.კ.-ს;
- არსებული ნორმატიული დოკუმენტების შესაბამისად სანიაღვრე წყლების გათვლებში **გასათვალისწინებელია** ნავთობის ნახშირწყალბადები. ამასთან, დაზუსტებას საჭიროებს აღნიშნული წყლების, გაწმენდის გარეშე, სანიაღვრე კანალიზაციაში ჩაშვების საკითხი;
- სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ზემოქმედების შეფასება გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე არ არის სათანადოდ შესრულებული. **გზმ-ეს ეტაპზე წარმოდგენილი უნდა იქნეს გარემოზე ზემოქმედების დეტალური ანალიზი, რომელიც სრულ თანხვედრაში იქნება პროექტის მახასიათებლებთან;**

- გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი უნდა იქნას არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში საწარმოს ფუნქციონირების შეზღუდვის ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
 - გზშ-ის ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნეს წინამდებარე დასკვნით განსაზღვრული მოთხოვნებისა და სკოპინგის დასკვნაში გამოკვეთილი საკითხების გათვალისწინებით. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყებისთვის გათვალისწინებული უნდა იქნეს სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მოთხოვნები;
- ❖ გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული საკითხების გათვალისწინების შესახებ, ერთიანი ცხრილის სახით (გვერდებისა და (ქვე)თავების მითითებით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „ჯეუ გრუპის“ მიერ წარმოდგენილ პროექტზე, რომელიც ეხება ქ. თბილისში, სამგორის რაიონში ასფალტის საწარმოს ექსპლუატაციას, **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით. გზშ-ის ანგარიში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით.